

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมลลักษณ์ ไตสกุล. วิวัฒนาการแรงงานในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

กรรณชญา พูนพานิช และสังคีต พิริยะรังสรรค์. เศรษฐกิจการเมืองสำหรับนักสหภาพ

แรงงาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิฟรีดริช เอแบรท, 2534

กรุงเทพ จำกัด, ธนาคาร. "ไปตะวันออกกลาง." กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ
จำกัด, 2525.

____. "ขุมทรัพย์ตะวันออกกลาง." กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด 2527.

กลสิกรไทย, ธนาคาร. "ไต้หวัน...ผ่าตัดปัญหาแรงงาน." สรุบบ่าธุรกิจ 22(16-31
มีนาคม 2534) : 19-27.

"กรณีคนงานไทยในคูเวตและอิรัก." สยามจดหมายเหตุ (17-23 สิงหาคม 2533): 928.

"กรณีสังหารเจ้าหน้าที่สถานทูตซาอุดีอาระเบีย." สยามจดหมายเหตุ (2-8 กุมภาพันธ์
2533): 145.

"กรมสารนิเทศลุยได้ออกหนังสือ โอ.ซี.รับรองคนงานไทยในมาเลเซีย." สยามรัฐ
(22 สิงหาคม 2535): 9.

กฤษ เพิ่มทันจิตต์. "กรณีศึกษาว่าด้วยธนาคารโลก." ใน การเงินการธนาคารและการ
ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ. นรากร เรื่องสกุลและคณะ, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

"การแก้ไขพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2511." สยามจดหมายเหตุ
(8-14 กรกฎาคม 2527): 768.

"การเจรจาปัญหาแรงงานกับสิงคโปร์." สยามจดหมายเหตุ (21-27 เมษายน 2532):
461.

- "การจัดส่งคนงานไทยไปทำงานต่างประเทศ." สยามจดหมายเหตุ (15-21 กุมภาพันธ์ 2534): 181-182.
- "การช่วยเหลือคนงานไทยในตะวันออกกลาง." สยามจดหมายเหตุ (11-16 มกราคม 2534): 32.
- "การติดตามทวงถามค่าใช้จ่ายจากนายจ้างคนไทยในคูเวต-อิรักที่เดินทางกลับแล้ว." สยามจดหมายเหตุ (25-31 มกราคม 2534): 95.
- "คนไทยในตะวันออกกลาง." สยามจดหมายเหตุ (18-24 มกราคม 2534): 58-59.
- "คณะกรรมการประสานงานหน่วยงานของรัฐในต่างประเทศ." สยามจดหมายเหตุ (25-31 มกราคม 2528): 123.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ห้า พ.ศ.2525-2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป.
- "คูเวตอ้าแขนรับคนงานไทยกลับ." มติชน (10 พฤษภาคม 2534): 1,21.
- ชลิต ทองดี. "ทิศทางตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศ: จากตะวันออกกลางสู่เอเชีย." ใน สรุปข่าวธุรกิจ ธนาคารกสิกรไทยจำกัด 23 (1-15 พฤษภาคม 2535). ชวน หลีกภัย. "นโยบายต่างประเทศ ชวน 1." สยามรัฐ (17 ตุลาคม 2535): 14.
- ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์. "การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของไทย ในระหว่างปี พ.ศ.2523-2530." ใน หนึ่งทศวรรษเศรษฐกิจไทย, หน้า 1-12. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2535.
- ชาติชาย ชุณหะวัณ, พลเอก. "นโยบายรัฐบาล." สยามจดหมายเหตุ (23-29 กันยายน 2531): 1065.
- ไชยวัฒน์ ยนเปี่ยม. "มาเลเซีย กับแรงงานเถื่อน." สยามรัฐ (18 ตุลาคม 2534): 2.
- "ผู้ป่วนกีดกันแรงงานต่างชาติ." สยามจดหมายเหตุ (17-23 มีนาคม 2532): 104-105.
- "ได้หวั่นเปิดรับแรงงานต่างชาติ." สยามจดหมายเหตุ (2-8 พฤศจิกายน 2533): 1065.
- ทรงฤทธิ์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. "งานของเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน." วารสารสราญรมย์ (2528) : 102 -114.
- "ไทย/สิงคโปร์ ต้องทบทวนความสัมพันธ์." สยามรัฐ (27 มิถุนายน 2532): 8.
- "นับหมื่นคนไทยผวาคุก ได้หวั่นสั่งล้างเมือง." มติชน (13 ธันวาคม 2533): 1,21.

นิพนธ์ พัวพงศกร. คนงานไทยในต่างประเทศ : สาเหตุ ผลกระทบ บัญชา และนโยบาย,

เอกสารประกอบในการสัมมนา จัดโดยสถาบันไทยคดีศึกษา ร่วมกับคณะ

เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2525.

("แรงงานไทยในต่างประเทศ")

บัณฑิต นิจถาวร และฉัฐ ตาปสนันท์. "จากเปรมถึงชาติชาย: นโยบายเศรษฐกิจมหภาคในช่วงสิบปีที่ผ่านมา." ใน หนังสือทศวรรษเศรษฐกิจไทย, หน้า 14-31.

กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2535.

"ปัญหาเศรษฐกิจ." สยามจดหมายเหตุ (1-7 กรกฎาคม 2526): 746.

ประเสริฐ ศิลพิพัฒน์. "แรงงานไทยในต่างประเทศ." ใน เศรษฐกิจการเมืองสำหรับนักสหภาพแรงงาน, หน้า 183-205. กรรณชฎา พูนพานิชและสังคีต พิริยะรังสรรค์,

บรรณาธิการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิปริตริช เอแบรท,

2534.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์,ดร. เศรษฐกิจโลก : ความมึตมนหรือความหวัง. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพมหานคร : เส้นทางเศรษฐกิจ, 2526.

เปรม ติณสูลานนท์,พลเอก. "นโยบายรัฐบาล." สยามจดหมายเหตุ (28 มีนาคม-3

เมษายน 2523): 369.

_____. "นโยบายของรัฐบาล." สยามจดหมายเหตุ (27 พฤษภาคม -2 มิถุนายน

2526): 594.

_____. "แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา วันที่ 27 สิงหาคม 2529."

ผู้แทนราษฎร (กันยายน 2529): 11.

"ผลกระทบจากการตกต่ำของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเศรษฐกิจไทย."

สยามจดหมายเหตุ (4-10 ตุลาคม 2528): 1135.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. "เทคโนโลยีเครดิต นายทุน และนายพล การเมืองและการกำหนดนโยบาย

เศรษฐกิจในประเทศไทย." วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 10 (1 มีนาคม

2535): 43-65.

พิชัยพันธ์ ชาณภูมิคณ. "ผลประโยชน์แห่งชาติ." วารสารสราญรมย์ (2528): 263-267.

ภาคภูมิ บ้องภัย. "รายงานสายตรงจากคูเวต." มติชน (8 พฤษภาคม 2534): 3.

"ภาวะการขาดดุลการค้าของไทย." สยามจดหมายเหตุ (1-8 มกราคม 2524): 7.

"ภาวะตลาดแรงงานในตะวันออกกลาง." สยามจดหมายเหตุ (28 พฤษภาคม - 3 มิถุนายน 2525): 602.

"มาเลย์เอาจริงแรงงานไทย กำหนดเส้นตายท่าพาสปอร์ต." มติชน (17 กรกฎาคม 2535) : 13.

"ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมการไปทำงานต่างประเทศของคนงานไทย."
สยามจดหมายเหตุ (25-31 ตุลาคม 2534): 1191.

แรงงาน, กรม. "ภาวะการจ้างงานต่างประเทศ." สถานการณ์แรงงานไทย 3(กรกฎาคม-กันยายน 2531): 4.

____. "ข้อเท็จจริงด้านแรงงานของประเทศไทย." การบริหารแรงงานในประเทศไทย 2525-2526 (2526) : 5-22.

____. "ข้อเท็จจริงด้านแรงงาน." การบริหารแรงงานในประเทศไทย 2531-2532 (2532) : 4-31.

____. การบริหารแรงงานในประเทศไทย 2533-2534(2534): 7.

____. ประวัติและการบริหารงานของกรมแรงงาน. กรุงเทพมหานคร: กรมแรงงาน, 2533.

"แรงงานไทยในลิเบีย." สยามจดหมายเหตุ (2-8 มีนาคม 2527): 268.

วิฑูรย์ เจริญเลิศ. "เศรษฐกิจไทยในระบบเศรษฐกิจโลก." ใน พลวัตไทยมมองจากเศรษฐศาสตร์การเมือง, 27-45. ผาสัก พงษ์ไพจิตร, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

วัชรียา ไตสงวน, ดร. และ วรณศิริ นัยวิฑิต. แรงงานไทยในต่างประเทศ, เอกสารประกอบในการสัมมนา จัดโดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 12-13 กุมภาพันธ์ 2534. ("ตลาดแรงงานในต่างประเทศ")

วันเพ็ญ สุฤกษ์. การวิเคราะห์และประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบทของประเทศ พ.ศ.2523-2528. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2528.

วิฑูรย์ ปัญญากุล. ธนาคารโลก พัฒนาการ อิทธิพล และผลกระทบ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: นิตยสารทางใหม่, 2534.

วิวัฒน์ชัย อัดถากร. "กรณีศึกษาว่าด้วยหนี้ต่างประเทศ." ใน การเงินการธนาคารและการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศไทย, หน้า 350-375. นรากร

เรื่องสกุล และคณะ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ศรัณยา บุณนาค และ เสาวภา ชัยมุสิก. แรงงานไทยในสิงคโปร์. กรุงเทพมหานคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2528.

"เศรษฐกิจล้มละลายทั่วประเทศ." สยามจดหมายเหตุ (1-8 กันยายน 2524): 1051.

สารัชต์. "ชะตากรรมของแรงงานไทยในตะวันออกกลาง." สยามรัฐ (6 มกราคม 2534): 2.

สารนิเทศ, กรม. "ภารกิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในการเยือนสหรัฐอเมริกา-อเมริกา." ข่าวสารนิเทศ ที่ 274/2534: 3-4.

"สิงคโปร์ กับ กรรมกรไทย." มติชน (14 กุมภาพันธ์ 2532): 7.

"สิงคโปร์กับแรงงานไทย." มติชน (21 เมษายน 2532): 8.

สิทธิ เศรษฐศิลา, พล อ.อ. "นโยบายต่างประเทศของไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน." ใน จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 284-285. กรุงเทพมหานคร: สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2531.

สุรินทร์ พิศสุวรรณ, ดร. "อเมริกาในทศวรรษ 1990." สยามรัฐ 40 ปี, 24 มิถุนายน 2533. (สังคมไทยของเรา)

"ให้เอกอัครราชทูตเป็น เซลล์แมนในตลาดในต่างประเทศ." สยามจดหมายเหตุ (29 มกราคม - 4 กุมภาพันธ์ 2525): 128.

"อนุมัติเงินช่วยเหลือคนงานไทย." สยามจดหมายเหตุ (3-9 มีนาคม 2526): 628.

อนุสรณ์ ศิริชาติ. "เตรียมชน 30,000 คนงานไทยที่ตายจากลิเบีย." ข่าวพิเศษ 15 (3-9 เมษายน 2535): 28-29.

อานันท์ บันยารชุน. "นโยบายอานันท์ 1." สยามรัฐ (3 เมษายน 2534): 3.

ไอฟาร์ ไชยประวัตติ, ดร. "ยุคทองของเศรษฐกิจไทยในปี 2529-2533: ความผันหรือความเป็นไปได้." ใน การเงินการธนาคารและการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศไทย, หน้า 1-21. นรากร เรื่องสกุล และคณะ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

อิโรชิ ทากายาม่า. "เลาะรั้วสถานทูตญี่ปุ่น ขบวนการค้าคนบุญหรือบาป ใคร? มีผลประโยชน์." พอร์จันธุรกิจ (พฤษภาคม - มิถุนายน 2535): 85-105.

สัมภาษณ์

- ชาลี สกลวิชัย. เจ้าหน้าที่การทูตฝ่ายคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ. สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2536.
- ธำมรงค์ ชมเสวี. ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2536. (อดีตทูตแรงงานไทยในซาอุดีอาระเบีย)
- ณรงค์ ศศิธร. เจ้าหน้าที่การทูตกองตะวันออกเฉียงใต้ กรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, กระทรวงการต่างประเทศ. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2536.
- ไพศาล พฤติพร. ผู้อำนวยการกองควบคุมอาชีพคนต่างด้าว กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2536. (อดีตที่ปรึกษาการแรงงานไทยประจำคูเวต)
- วงศ์ จันทอง. ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2536.
- อานนท์ อินทรสุขศรี. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2536. (คณะทำงานเฉพาะกิจอพยพคนงานจากคูเวต)

ภาษาอังกฤษ

- Lerch, Charles O., Jr. and Said, Abdul A. Concepts of International Politics. New Jersey: Prentice-Hall, 1963.
- Conel, John. The Gulf War and Asian Labour Migration. Sydney: Research Institute for Asia and Pacific, 1990.
- Morgenthau, Han J. Politics among Nations. New York: Knopf, 1948.
- Snyder, Richard C., and others. Decision Making as an Approach to the Study of International Politics. New Jersey: Prentice-Hall, 1960.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ลักษณะการเดินทางไปทำงานต่างประเทศของคณงานไทย

หน่วย : คน

ปีพ.ศ.	บริษัทจัดหางาน จัดส่ง	กรมแรงงาน จัดส่ง	เดินทาง ด้วยตนเอง	นายจ้าง พาไปทำงาน	รวม
2516	293	-		-	293
2517	-	-		-	-
2518	984	-		-	984
2519	1,287	-		-	1,287
2520	3,870	-		-	3,870
2521	14,715	250		-	14,965
2522	10,567	1,438		-	12,005
2523	21,464	603		-	22,087
2524	26,740	1,819		191	28,750
2525	108,519	167		225	108,911
2526	68,482	641		843	69,966
2527	75,021	693		1,815	77,529
2528	69,685	643		1,533	71,852
2529	59,520	1,196	49,354	2,373	112,443
2530	58,920	562	43,486	3,038	105,988
2531	67,643	733	45,214	5,367	118,957
2532	60,608	459	49,559	5,289	115,915

ที่มา : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 2

รายได้ส่งกลับของแรงงานไทยผ่านระบบธนาคาร

ปี พ.ศ.	รายได้ส่งกลับ (ล้านบาท) (ราคาประจำปี)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2519	485.1	0
2520	911.6	87.9
2521	2,111.6	131.6
2522	3,818.3	80.8
2523	7,703.0	101.7
2524	10,428.2	35.4
2525	14,221.7	36.4
2526	19,457.3	36.8
2527	21,117.7	8.5
2528	23,795.8	12.7
2529	20,899.8	(12.2)
2530	21,596.0	3.3
2531	23,636.0	9.4
2532	24,239.9	2.5
2533	24,797.9	2.3
2534	18,710.0 (ม.ค.-ก.ย.)	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บมีค่าเป็นลบ

ตารางที่ 3 แสดงการขาดดุลการค้า ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงินของประเทศไทยตั้งแต่พ.ศ. 2521-2531

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ดุลการค้า	ดุลบัญชีเดินสะพัด	ดุลการชำระเงิน
2521	27,705	22,392	7,539
2522	47,053	23,445	13,298
2523	57,985	42,591	7,925
2524	65,782	42,564	5,179
2525	36,137	56,049	2,531
2526	89,237	23,138	3,314
2527	68,796	66,286	18,078
2528	61,672	49,468	10,588
2529	14,369	14,925	12,454
2530	43,828	6,515	33,578
2531	102,771	9,319	18,183

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลขในตารางนี้ค่าเป็นลบ

องค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมแรงงานไทยไปต่างประเทศ
ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 160/2525 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2525

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	ประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้แทน	กรรมการ
อธิบดีกรมแรงงาน	กรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้แทนกรมตำรวจ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานประมาณ	กรรมการ
ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย	กรรมการ
ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย	กรรมการ
ที่ปรึกษาากฎหมายกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน	กรรมการ
ผู้แทนผู้จัดหางานภาคเอกชน 2 คน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ	กรรมการและเลขานุการ
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ตารางที่ 4 ปริมาณกำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน ปี พ.ศ.2520-2524

หน่วย : พันคน

ปี พ.ศ.	กำลังแรงงาน	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ร้อยละของผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงาน
2520	19,670	18,553	1,117	5.8
2521	20,133	18,968	1,164	5.8
2522	20,550	19,414	1,136	5.5
2523	21,028	19,890	1,138	5.4
2524	21,601	20,398	1,203	5.6

ที่มา : สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 5 รายได้พนักงานโหลส่งกลับผ่านระบอบการค้า

หน่วย : พันล้านบาท

	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
รวม	14221.7	19457.3	21117.7	23795.8	20899.8	21596.0	23435.6	24239.9	24906.8	26017.0
ตะวันออกกลาง	10326.8	15667.6	16473.4	12931.3	10521.0	9627.8	9124.8	8071.1	5837.6	4340.2
อื่น ๆ	3894.9	3789.7	4644.3	10864.5	10378.8	11968.2	14310.8	16168.8	19069.2	21676.8
รวมภาคเหนือและ										
ตะวันออกเฉียงเหนือ	6225.0	8865.1	11113.0	12864.2	10025.4	8694.2	8840.4	10171.2	9946.7	8896.3
ภาคเหนือ	2456.3	3484.3	4669.2	5008.3	4025.1	3456.0	3487.9	4055.0	3941.8	3333.6
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3768.7	5380.9	6443.8	7856.8	6000.3	5238.2	5352.5	6116.2	6004.9	5562.7

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการส่งเสริมแรงงานไทยไปต่างประเทศ ที่ให้คงไว้โดยขอปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ความบันทึกที่ นร 0201/0639/พ ลงวันที่ 4 กันยายน 2535

คณะกรรมการชุดเดิม	คณะกรรมการที่ขอปรับปรุงใหม่	เหตุผลที่ขอปรับปรุง
<u>โครงสร้าง ประกอบด้วย</u>		
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธานกรรมการ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธานกรรมการ	ขอเพิ่มผู้แทนกระทรวง
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	สาธารณสุขเพื่อประโยชน์
หรือผู้แทน กรรมการ	หรือผู้แทน กรรมการ	ในการให้คำปรึกษาแนะนำ
อธิบดีกรมแรงงาน กรรมการ	ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข กรรมการ	และกำหนดมาตรการในการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย กรรมการ	อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรรมการ	ดูแลสุขภาพของแรงงานไทย
ผู้แทนกรมตำรวจ กรรมการ	ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย กรรมการ	ไปต่างประเทศ และเปลี่ยน
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ	ผู้แทนกรมตำรวจ กรรมการ	ชื่อตำแหน่งอธิบดีกรม
พัฒนาเศรษฐกิจ ฯ กรรมการ		แรงงานเป็นอธิบดีกรม
ผู้แทนสำนักงานขบชประชาชาติ กรรมการ	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ	พัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้
	พัฒนาเศรษฐกิจ ฯ กรรมการ	สอดคล้องกับ พรบ.ปรับปรุง
ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย กรรมการ	ผู้แทนสำนักงานขบชประชาชาติ กรรมการ	กระทรวง พวง กรม
ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย กรรมการ	ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย กรรมการ	ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2535
ที่ปรึกษาเอกอัครราชทูตกระทรวงมหาดไทย กรรมการ	ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย กรรมการ	
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน กรรมการ	ที่ปรึกษาเอกอัครราชทูตกระทรวงมหาดไทย กรรมการ	
ผู้แทนผู้จัดหางานภาคเอกชน 2 คน กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน กรรมการ	
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหาร กรรมการ	ผู้แทนผู้จัดหางานภาคเอกชน 2 คน กรรมการ	
แรงงานไทยไปต่างประเทศ และเลขานุการ	ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารแรงงาน กรรมการ	
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา กรรมการ	ไทยไปต่างประเทศ และเลขานุการ	
และผู้ช่วยเลขานุการ	หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา กรรมการ	
	และผู้ช่วยเลขานุการ	

คณะกรรมการ (ต่อ)

คณะกรรมการชุดเดิม	คณะกรรมการที่ขอปรับปรุงใหม่	เหตุผลที่ขอปรับปรุง
<p><u>อำนาจหน้าที่</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประสานงานและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ 2. แก้ไขปัญหาและข้อขัดข้องของการประสานงานระหว่างหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง 3. พบทวนมาตรการและหลีกเลี่ยงปัญหาในการอนุญาตให้เอกชนจัดส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศ 4. พิจารณาโอกาส และความเป็นไปได้ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่คนงานไทยที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ 5. ติดตามประเมินผลดำเนินการบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ 6. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานเพื่อช่วยคณะกรรมการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น 	<p><u>อำนาจหน้าที่</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสนอความเห็นต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน 2. เสนอความเห็นต่อรัฐบาลเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายหางานและคุ้มครองคนหางาน 3. เสนอความเห็นต่อรัฐบาลเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงคนงาน 4. ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับมาตรฐานการจ้างแรงงานไทยเพื่อไปทำงานในต่างประเทศแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5. ให้คำปรึกษาแนะแนวทางและวิธีการในการส่งเสริมการมีงานทำ และการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานไทยแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6. ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานและวิธีการในการทดสอบฝีมือคนหางานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 7. ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย 8. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานเพื่อช่วยคณะกรรมการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น 	<p>เพื่อปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้สามารถทำหน้าที่พิจารณา และเสนอแนวทางการพัฒนาระเบียบจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน เสนอความเห็นต่อรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบาย และมาตรการในการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 6 รายได้ค่านงานโหล่งกลบชระเทศค่านระชนอคาร

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533
อิรัก	11.6	47.3	190.5	443.6	179.2	121.5	62.0	48.7	137.2	26.6	30.7	58.4
คูเวต	10.8	29.6	57.2	177.2	281.8	642.8	707.5	565.8	77.9	57.5	44.7	485.1
ซาอุดีอาระเบีย	1212.2	3874.5	5814.4	9243.0	14780.5	15311.5	11697.5	9712.2	9220.0	8843.0	7834.2	2814.6
ลิเบีย		21.2	231.3	286.3	265.0	253.3	263.6	87.3	54.6	13.8	12.1	12.6
บาเรน	0.4	0.1		17.5	28.2	25.0	58.6	27.8	17.3	16.6	46.5	545.4
ไซปรัส	0.3	0.7	0.2	1.2	0.6	0.7	1.6	0.9	0.7	0.6	0.3	19.3
อิหร่าน	36.6	8.8	0.6	0.3	1.2	2.3	1.5	0.4	0.1	0.5	1.7	24.5
อิสราเอล	1.3	181.1	358.0	40.2	3.8	4.5	1.4	2.1	2.1	7.1	7.2	70.6
จอร์แดน		1.6	4.3	8.7	10.2	2.7	2.4	3.1	1.4	2.2	1.2	14.4
เลบานอน	0.1	0.7	1.8	14.1	20.9	11.7	4.2	0.6	1.3	3.7	1.7	4.8
โอมาน		16.2	27.7	23.4	32.4	29.7	18.3	15.1	10.0	9.1	13.7	318.7
การต้า	7.1	22.2	39.9	39.5	30.4	21.2	52.0	16.4	13.7	45.3	36.0	352.9
ซีเรีย	0.3							2.0		0.3	0.1	2.6
เอมิเรตส์	5.4	14.6	10.6	20.2	27.0	37.1	56.1	37.8	88.8	95.7	39.8	1086.7
เยเมน	7.6	11.6	7.1	3.8	0.5	0.2	2.0	0.2	0.4	0.4	0.3	
อียิปต์	2.3	3.8	9.9	7.8	5.9	9.2	2.6	0.6	2.3	2.4	0.9	24.0
อื่น ๆ	61.4	261.4	460.1	176.7	161.1	144.3	200.7	107.0	138.1	183.9	149.4	2463.9
รวมคะวัน												
ออกกลาง	1296.0	4234.0	6753.5	10326.8	15667.6	16473.4	12931.3	10521.0	9627.8	9124.8	8071.1	5837.6
บริไน		0.8	5.0	9.9	24.9	9.9	56.8	40.9	109.8	98.6	93.8	104.3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ประเทศ	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533
อินโดนีเซีย		31.1	30.5	28.0	24.0	22.5	26.2	27.3	16.5	20.8	18.1	22.4
ญี่ปุ่น		139.7	162.7	275.6	354.2	494.0	656.1	925.7	1440.4	2221.5	2015.7	1807.3
มาเลเซีย		65.6	21.8	32.2	53.0	53.4	145.5	107.9	99.2	83.7	82.3	52.4
สิงคโปร์	37.5	107.3	111.7	211.6	382.4	553.9	609.0	370.6	352.4	420.3	514.0	553.1
ฝรั่งเศส		42.0	70.0	115.9	32.4	52.2	63.2	93.4	123.8	181.3	155.1	179.0
เยอรมัน		172.9	179.1	191.1	177.4	234.4	454.7	503.9	952.7	933.4	825.0	802.6
อิตาลี		44.2	60.3	119.1	33.2	34.0	48.5	59.9	61.0	53.5	42.9	58.2
สหรัฐฯ	1842.4	2164.9	2358.5	2206.7	2085.7	2444.6	7471.9	6807.5	6698.0	7723.0	9750.3	12466.0
อื่น ๆ	642.4	700.5	675.1	704.8	622.8	745.4	1332.6	1443.7	2104.4	2574.7	2671.6	3023.9
รวม	1818.3	7703.0	10428.2	14221.7	19457.3	21117.7	23795.8	20899.8	21596.0	23435.6	24239.9	24906.8

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนคนไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ โดยผ่านด่านตรวจคนหางานของกรมแรงงาน ปี 2531 -2534

ประเทศ	2530	2531	2532	2533	2534
รวม	105,988	118,957	125,314	63,024	63,849
ชาวคีอวาระเบีย	64,134	66,154	61,442	9,970	5,613
อิรัก	4,434	2,756	2,829	1,195	-
กาตาร์	1,813	1,981	2,328	1,515	928
บาห์เรน	1,156	1,532	1,773	942	1,047
สหรัฐอาหรับเอมิเรต	2,328	1,158	1,048	1,072	783
จอร์แดน	147	415	127	48	46
คูเวต	3,216	3,952	3,437	1,329	3,121
โอมาน	214	349	357	365	240
เยเมนเหนือ	652	221	45	13	22
ลิเบีย	9,216	13,386	13,215	10,610	7,651
แอลจีเรีย	-	1	121	86	209
แพนชานี	-	8	33	3	35
มาเลเซีย	884	1,238	611	2,087	2,473
อินโดนีเซีย	16	150	283	204	146
สิงคโปร์	6,243	5,262	11,056	6,464	9,488
บรูไน	3,300	6,792	8,630	8,009	8,840
ฮ่องกง	2,444	3,988	6,529	7,908	8,431
ญี่ปุ่น	1,367	3,942	3,825	4,210	6,263
ไต้หวัน	23	109	168	111	2,237
จีน	61	28	78	76	134
อินเดีย	227	38	100	42	31

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเทศ	2530	2531	2532	2533	2534
ศรีลังกา	16	46	23	46	6
สหรัฐอเมริกาและหมู่เกาะโซอิน	1,837	3,240	3,864	3,731	2,167
อังกฤษ	247	268	338	316	247
เยอรมันนี	347	383	455	548	363
เดนมาร์ก	167	242	263	255	397
ออสเตรเลีย	7	69	70	83	44
ประเทศอื่น ๆ	1,492	1,249	2,230	1,790	2,887

ที่มา : ฝ่ายสถิติแรงงาน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบรายได้คนงานไทยในต่างประเทศที่ส่งกลับประเทศไทยผ่านระบบธนาคาร กับมูลค่าสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย ปี 2529-2532

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2529	2530	2531	2532
ผลิตภัณฑ์ส่งออก	31,268	48,555	58,627	74,022
ข้าว	20,315	22,703	34,676	45,462
ยางพารา	15,116	20,539	25,189	26,451
จากแรงงานไทยในต่างประเทศ	20,900	21,596	23,436	24,240
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	19,086	20,661	21,844	24,012
น้ำตาล	7,271	8,573	9,664	19,243
กุ้งสด	4,391	5,749	3,828	16,057
ข้าวโพด	9,261	3,928	2,229	4,092

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 9 ค่าจ้างขั้นต่ำของคนงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2535

หน่วย : บาท

ประเทศ	กรรมกรทาศาวาสะอาด	กรรมกรงานก่อสร้าง	แรงงานฝีมือ	แรงงานฝีมือระดับสูง	แม่บ้าน
ไต้หวัน	-	12,500-16,250 *	-	-	-
ฮ่องกง	-	-	-	-	11,200
บรูไน	7,361	7,361	10,138	คํอรอง	-
สิงคโปร์	7,361	7,361	10,138	คํอรอง	-
มาเลเซีย	5,833	5,833	7,962	คํอรอง	-
ลีเบีย	5,000	6,000	8,750	12,500	7,500
อิหร่าน	4,250	-	8,750	10,000	-
คูเวต	4,017	4,464	7,142	8,928	6,250
กาตาร์	3,611	4,513	7,638	9,027	6,250
โอมาน	3,552	4,407	7,171	8,552	8,552
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	3,569	4,444	7,152	8,576	8,576
บาห์เรน	3,581	4,459	7,162	8,581	8,581
ซาอุดีอาระเบีย	3,571	4,428	7,142	8,571	8,571

* หมายเหตุ : เป็นอัตราค่าจ้างที่ไต้หวันเห็นว่าสูงเกินไป

ที่มา : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

รวบรวมโดย ส่วนวิจัยเศรษฐกิจทั่วไป ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย

ตารางที่ 10 การส่งเข้าน้ำมันดิบ จำนวนเป็นรายประเทศ พ.ศ.2524 และ 2532-2534

ประเทศ	2524	2532	2533	2534
ปริมาณ (พันลิตร)				
รวม	9,602,811	12,232,194	12,150,394	12,773,742
มาเลเซีย	522,391	1,734,082	3,139,747	3,457,209
ซาอุดีอาระเบีย	6,155,156	2,433,707	2,559,890	2,345,771
สหรัฐอเมริกา	511,066	2,411,635	1,812,022	2,233,914
บรูไน	644,517	1,623,268	1,244,419	1,391,265
โอมาน	-	545,297	871,322	1,347,738
อิหร่าน	47,773	576,866	648,650	1,274,208
อินโดนีเซีย	-	-	-	234,642
ออสเตรเลีย	-	179,035	103,606	171,475
เกาหลีใต้	-	-	-	274,133
กาตาร์	-	884,381	338,275	43,387
ประเทศอื่น ๆ	1,721,978	1,843,923	1,452,463	
มูลค่า (พันบาท)				
รวม	47,240,602	33,185,773	41,972,564	40,296,951
มาเลเซีย	2,802,857	5,239,793	12,205,413	12,206,824
ซาอุดีอาระเบีย	29,336,514	6,294,704	8,510,571	7,496,490
สหรัฐอเมริกา	2,265,684	6,487,435	6,118,832	6,561,194
บรูไน	3,327,828	4,801,622	4,534,444	4,772,957
โอมาน	-	1,414,344	3,246,975	4,053,443
อิหร่าน	261,787	1,392,554	2,630,623	3,769,422
อินโดนีเซีย	-	-	-	803,934
ออสเตรเลีย	-	434,164	249,961	661,674
เกาหลีใต้	-	-	-	624,183
กาตาร์	-	2,418,622	867,477	96,824
ประเทศอื่น ๆ	8,851,932	4,702,535	3,608,268	

ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

อ้างอิง: สมตกลิติรายปีประเทศไทย ฉบับย่อ 2535

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2535

พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528

1. วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 เป็นกฎหมายที่แก้ไขปรับปรุงมาจากพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2511 ทั้งนี้ เนื่องจากได้มีการจัดส่งคนงานไปทำงานต่างประเทศในลักษณะธุรกิจจัดหางานมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาหลายประการเกิดขึ้นแก่คนหางาน เฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการหลอกลวงและการเอาเปรียบคนหางาน และบทลงโทษที่กำหนดไว้เป็นเพียงโทษลหุโทษ ทำให้ผู้จัดหางานไม่เกรงกลัวกฎหมาย จึงจำเป็นต้องเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหางานต่างประเทศ และเพิ่มบทลงโทษให้สูงขึ้น

2. เริ่มใช้บังคับ

วันที่ 2 กันยายน 2528

3. ขอบเขต

ใช้บังคับกับผู้ดำเนินการจัดหางานที่ราชอาณาจักร

4. ความหมายในพระราชบัญญัติ

"จัดหางาน" หมายความว่า ประกอบธุรกิจจัดหางานให้แก่คนหางาน หรือหาลูกจ้างให้แก่นายจ้าง โดยจะเรียกหรือรับค่าบริการตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

"ค่าบริการ" หมายความว่า เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ให้เป็นการตอบแทนการจัดหางาน

"ค่าใช้จ่าย" หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการจัดหางาน

"ผู้รับอนุญาต" หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานตามพระราชบัญญัตินี้
 "ตัวแทนจัดหางาน" หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้รับอนุญาตทะเบียนให้เป็นตัวแทน
 จัดหางานตามพระราชบัญญัตินี้

5. สำนักงานทะเบียนจัดหางาน

- 1) มีสำนักงานทะเบียนจัดหางานกลางในกรมแรงงาน อธิบดีกรมแรงงาน
 เป็นนายทะเบียนจัดหางานกลาง
- 2) มีสำนักงานทะเบียนจัดหางานประจำจังหวัดขึ้นตรงต่อสำนักงานทะเบียน
 จัดหางานกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนจัดหางานประจำจังหวัด (มาตรา 6,
 คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 412/2528)

6. การจัดหางานในประเทศ

- 1) ห้ามมิให้ผู้ใดจัดหางานให้คนหางานทำงานในประเทศ เว้นแต่ได้รับ
 อนุญาตจากนายทะเบียน
- 2) ผู้ขออนุญาตจัดหางานในประเทศต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในมาตรา
 9 (ข้อ 1-10) โดยมีหลักประกันเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือสัญญาค้ำประกันของ
 ธนาคารไม่น้อยกว่า 1 แสนบาทวางไว้กับนายทะเบียน (ข้อ 11, กฎกระทรวงฉบับที่ 3
 (พ.ศ. 2529)
- 3) ใบอนุญาตมีกำหนด 2 ปี (มาตรา 10)
- 4) ลูกจ้างและตัวแทนจัดหางานของผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศต้อง
 มิได้เป็นลูกจ้างหรือตัวแทนจัดหางานของผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศผู้อื่นในขณะเดียวกัน
 (มาตรา 15)
- 5) การกระทำเกี่ยวกับการจัดหางานของลูกจ้างหรือตัวแทนจัดหางาน ซึ่ง
 ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศได้จดทะเบียนไว้ให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้รับอนุญาต
 (มาตรา 15)
- 6) ในการจัดหางาน ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศต้องทำสัญญาจัดหา
 งานกับคนหางานตามแบบสัญญาจัดหางานที่กำหนด (มาตรา 23)

- 7) ห้ามมิให้ตัวแทนจัดหางานทำสัญญาจัดหางานกับคนหางานแทนผู้ได้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศ เว้นแต่ได้รับมอบอำนาจและแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้ว (มาตรา 24)
- 8) ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศจะเรียกหรือรับค่าบริการจากคนหางานได้ไม่เกินอัตราร้อยละ 25 ของค่าจ้างรายเดือนที่คนหางานจะได้รับจากนายจ้างในเดือนแรก หรือในระยะเวลาสามสิบวันแรกที่คนหางานเข้าทำงาน (มาตรา 26, ประกาศกระทรวงมหาดไทย)
- 9) ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศเรียกหรือรับค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายก่อนนายจ้างรับคนหางานเข้าทำงาน และก่อนจ่ายค่าจ้างเป็นครั้งแรก (มาตรา 27)
- 10) กรณีที่คนหางานไม่ได้งานตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจัดหางานหรือได้ค่าจ้างต่ำกว่า หรือตำแหน่งงานไม่ตรงตามที่กำหนดในสัญญาจัดหางาน ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับสำนักงาน และค่าที่พัก อาหารและสินค้าบริการและค่าใช้จ่ายให้แก่คนหางาน (มาตรา 28)
- 11) หากนายทะเบียนทราบว่าผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศมิได้ดำเนินการตามมาตรการ 28 ภายใน 15 วัน ตั้งแต่มีเหตุให้นายทะเบียนจัดการให้คนหางานเดินทางกลับโดยใช้จ่ายเงินจากหลักประกันที่วางไว้ในมาตรา 9 (11)

7. การจัดหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ

- 1) ห้ามมิให้ผู้ใดจัดหางานให้คนหางาน เพื่อไปทำงานในต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนจัดหางานกลาง (มาตรา 30)
- 2) ผู้ขออนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด และมีคุณสมบัติตามที่กำหนด (มาตรา 31) โดยมีทุนจดทะเบียนและชำระแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาทและมีหลักประกันเป็นเงินสด พันธบัตรของรัฐบาลไทย หรือสัญญาค้ำประกันของธนาคาร เป็นจำนวนเงินห้าแสนบาท วางไว้กับนายทะเบียน (ข้อ 7, กฎกระทรวงฉบับที่ 3)
- 3) ในการจัดส่งคนหางานไปทำงานในต่างประเทศผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศต้องปฏิบัติดังนี้
- 3.1) ส่งสัญญาจัดหางานและเงื่อนไขการจ้างงานต่ออธิบดีกรม

แรงงาน เพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนส่งคนหางานไปต่างประเทศ (มาตรา 36 (1))

3.2) ส่งคนหางานที่ผ่านการคัดเลือกและทดสอบฝีมือตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมาย ขนบธรรมเนียมและประเพณีของประเทศที่จะไปทำงานตามสถานที่กำหนด (มาตรา 36 (3))

3.3) ส่งบัญชีรายชื่อและสถานที่ทำงานในต่างประเทศของคนหางาน พร้อมสำเนาสัญญาจ้างแรงงานให้แก่นายทะเบียนจัดหางานกลางภายใน 7 วัน นับแต่วันที่คนหางานออกเดินทางไปถึง ในกรณีที่ไม่มีสำนักงานแรงงานในประเทศดังกล่าวให้แจ้งสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยเป็นลายลักษณ์อักษร ภายในระยะเวลาดังกล่าว (มาตรา 36(5))

4) ให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศจัดให้นายจ้างในต่างประเทศซึ่งทำสัญญาจ้างกับคนหางานส่งเงิน เข้ากองทุนตามที่กำหนดอัตราไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2529) ถ้าไม่อาจจัดได้ ผู้รับอนุญาตต้องเป็นผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน (มาตรา 37)

5) ในกรณีที่สำนักงานจัดหางาน กรมแรงงาน เป็นผู้จัดส่งคนหางานไปทำงานต่างประเทศให้อธิบดีกรมแรงงานเป็นผู้จัดให้นายจ้างส่งเงินเข้ากองทุนตามประกาศในกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2529) หากไม่อาจจัดได้ และคนหางานแสดงความประสงค์ยินยอมส่งเงินเข้ากองทุนด้วยตนเอง ให้เรียกเก็บเงินจากคนหางานเพื่อส่งเข้ากองทุนได้ (มาตรา 37)

6) ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ เรียกหรือรับค่าบริการจากคนหางานไว้เป็นการล่วงหน้าเกิน 30 วันก่อนการเดินทาง (มาตรา38)

7) ในกรณีที่คนหางานเดินทางไปต่างประเทศที่จะไปทำงานแล้ว ไม่ได้งานตามที่กำหนดในสัญญาจ้างจัดหางาน ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ ต้องจัดการให้คนหางานเดินทางกลับประเทศไทยโดยออกค่าพาหนะ ค่าที่พัก อาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น จนกว่าจะเดินทางกลับถึงประเทศไทย และให้แจ้งให้สำนักงานแรงงานในประเทศนั้น หรือสถานทูตหรือสถานกงสุลในประเทศนั้น กรณีที่ไม่มีสำนักงานแรงงานในประเทศนั้น และส่งสำเนาหนังสือให้สำนักงานทะเบียนกลางทราบด้วย (มาตรา 39)

8) ในกรณีที่คนหางานเดินทางไปต่างประเทศที่จะไปทำงานแล้ว ได้ค่าจ้างต่ำกว่าหรือตำแหน่งงานไม่ตรงตามกำหนด คนหางานจะขอให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศจัดการให้ตนเดินทางกลับประเทศไทยด้วยตนเอง หรือจะทำงานนั้นใน

กรณีที่คนหางานประสงค์จะทำงานก็ได้ โดยผู้รับอนุญาตไม่ต้องรับผิดชอบในการจัดให้เดินทางกลับประเทศไทย แต่ต้องแจ้งให้สำนักงานแรงงานในต่างประเทศทราบ (มาตรา 40)

9) ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศอาจยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมแรงงานเพื่อรับเงินชดเชยจำนวนกึ่งหนึ่งของเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จ่ายไปในการจัดการให้คนหางานเดินทางกลับประเทศไทย กรณีที่ไม่ได้งานตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจัดหางานจากกองทุนได้ (มาตรา 41)

10) เมื่อนายทะเบียนจัดหางานกลางทราบว่า ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศไม่จัดการให้คนหางานที่ไม่ได้งานตามที่กำหนดเดินทางกลับประเทศไทย ภายใน 15 วัน ให้นายทะเบียนจัดหางานกลางจัดการให้คนหางานเดินทางกลับประเทศไทยโดยใช้จ่ายเงินจากกองทุนฯ ไปก่อนและแจ้งให้ผู้รับอนุญาตฯ ชดเชยเงินคืนภายในกำหนด ถ้าผู้รับอนุญาตฯมิได้ปฏิบัติ ให้นายทะเบียนจัดหางานกลางหักเงินจำนวนดังกล่าวจากหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา 31 (7) (มาตรา 43)

11) กรณีที่คนหางานได้ค่าจ้างและตำแหน่งงานตามที่กำหนดในสัญญา แต่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือทำงานจนสัญญาจัดหางานสิ้นสุดแล้ว แต่ไม่ยอมเดินทางกลับประเทศไทยหรือได้งานใหม่ก็ตาม ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศไม่ต้องรับผิดชอบในการจัดการให้คนหางานที่กล่าว เดินทางกลับประเทศไทย แต่ต้องแจ้งให้สำนักงานแรงงานไทยในต่างประเทศ หรือสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้นทราบ (มาตรา 45)

8. การไปทำงานในต่างประเทศ

1) คนหางานผู้ประสงค์จะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ สามารถแจ้งการเดินทางด้วยตนเองได้ก่อนเดินทางไม่น้อยกว่า 10 วัน (มาตรา 48)

2) ห้ามมิให้นายจ้างในประเทศไทยพาลูกจ้างไปทำงานในต่างประเทศก่อนได้รับอนุญาต (มาตรา 49)

3) ห้ามมิให้นายจ้างในต่างประเทศ หรือตัวแทนทำการรับสมัครลูกจ้างเพื่อนำไปทำงานในต่างประเทศ หากนายจ้างในต่างประเทศหรือตัวแทนประสงค์จะรับสมัครลูกจ้างในประเทศไทยต้องติดต่อให้สำนักงานจัดหางานหรือกรมแรงงานจัดหาให้ (มาตรา 50)

4) เมื่อคนหางานเดินทางไปถึงประเทศที่ตนไปทำงานให้คนหางานแจ้งชื่อภูมิลำเนาในประเทศไทย สถานที่อยู่และที่ทำงานในต่างประเทศให้สำนักงานแรงงานไทยใน

ประเทศดังกล่าวทราบ ภายใน 15 วัน (มาตรา 51)

9. กองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ

1) ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศขึ้นในกรมแรงงาน เพื่อใช้จ่ายในกิจการตามมาตรา 53 (มาตรา 52)

2) กิจการที่จะใช้จ่ายเงินกองทุนได้ ได้แก่ การจัดการให้คนหางานซึ่งถูกทอดทิ้งในต่างประเทศได้เดินทางกลับประเทศไทย การให้การสงเคราะห์แก่คนหางานซึ่งไปทำงานต่างประเทศและถูกคัดเลือกและทดสอบฝีมือและการฝึกอบรมคนหางานก่อนจะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ (มาตรา 53)

3) คณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ ประกอบด้วยอธิบดีกรมแรงงานเป็นประธาน และบุคคลอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกิน 6 คน เป็นกรรมการและผู้อำนวยการสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 54)

10. การควบคุมการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ และการควบคุมการดำเนินการจัดหางานไปต่างประเทศ

1) คนหางานซึ่งเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องเดินทางออกไปตามด่านตรวจที่กำหนดโดยยื่นรายการและผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจ คือ

- 1.1. ด่านตรวจคนหางานดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
- 1.2. ด่านตรวจคนหางานพรมแดน จังหวัดสงขลา
- 1.3. ด่านตรวจคนหางานตำบลทุ่งหมอ จังหวัดสงขลา
- 1.4. ด่านตรวจคนหางานสุโขทัย-ลก จังหวัดนครราชสีมา

(ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การควบคุมการเดินทางออก
ไปทำงานนอกราชอาณาจักร (มาตรา 62)

2) ผู้รับอนุญาตซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องใช้ชื่อในธุรกิจ ซึ่งมีคำว่า "สำนักงานจัดหางาน" ผู้รับอนุญาตซึ่งเป็นนิติบุคคลต้องใช้ชื่อในธุรกิจซึ่งมีคำว่า "ห้างหุ้นส่วนจำกัดจัดหางาน หรือบริษัทจัดหางาน" (มาตรา 64)

3) การโฆษณาจัดหางาน ต้องไม่ใช้ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง หรือให้เกิดการเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดหางาน และให้แจ้งให้นายทะเบียน

จัดหางานแห่งท้องที่ที่สำนักงานตั้งอยู่ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน ก่อนทำการโฆษณา
(มาตรา 66, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการโฆษณาจัดหางาน)

11. บทกำหนดโทษ

- 1) ผู้ใดจัดหางานในประเทศ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 73)
- 2) ผู้ใดแสดงตนเป็นลูกจ้างหรือตัวแทนจัดหางานของผู้รับอนุญาตอันเป็นที่เท็จ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 3) ผู้ใดจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 77)
- 4) ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศผู้ใดรับค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายจากคนหางานแล้ว ไม่จัดส่งคนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 85)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวพรรณสิริ พรหมพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2508 ที่จังหวัด
กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต ที่คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2529 เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีมหาบัณฑิต
ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2531

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย